

روشن تدریس املا

مؤلفین خانم‌ها:

شیرین بازاریان

مریم استیری

مدینه موسوی

سرشناسه : ۱۳۴۸ - بازاریاران، شیرین،
 عنوان و نام پدیدآور : روش تدریس املا / مولفین شیرین بازاریاران، مریم استیری، مدینه موسوی.
 مشخصات نشر : ۱۳۹۶، تهران: انتشارات طلیعه ظهور
 مشخصات ظاهری : ۹۰ ص.
 شابک : 978-600-94875-6-1 : ۱۰۰۰۰۰ ریال
 نوعیت فهرست : فیا

نویسنده : فارسی -- رسم الخط و املا -- راهنمای آموزشی
 موضوع : Persian language -- Orthography and spelling -- Study and teaching

شناسه افزوده : استری، مریم
 شناسه افزوده : موسوی، مدینه،
 رده بندی کنگره : LB ۱۳۱۰ / ۱۵۷۷
 رده بندی دیویی : ۴۲ / ۶۳
 شماره کتابشناسی : ۴۶۸۱
 ملی :

عنوان : روش تدریس املا
 مولفین : شیرین بازاریاران، مریم استیری و مدینه موسوی
 ویراستار : ابوالفضل ابویاسین
 مصحح : حبیباله خواص
 ناشر : طلیعه ظهور

نوبت چاپ : اول
 طراح جلد : علی خواص
 چاپ : اول

قیمت:

10/000 تومان

شمارگان : 500

سال چاپ : 1396

تلفن : 02122492892/09121072959

آدرس الکترونیکی : MOHAMMAD3D.AMIN@MAILFA.COM

فهرست مطالب

13	 مقدمه
17	 اهداف درس پژوهی
19	فصل اول
21	 مفهوم املا
23	 اهداف املا در برنامه آموزشی
24	 اصول و مبانی املا
25	 ارتقاء مهارت دانش آموز با املا
25	 بهره برداری از ظرفیتها
26	 نحوه فراغت املا در کلاس
26	 بهره‌وری از درس املا
27	 مراحل کلی تدریس املا
29	فصل دوم
31	 روش های تدریس املا
31	 املا روایتی
31	 روش آزمون املا - آزمون
32	 املا مشارکتی
32	 املا به روش نمایش
32	 دیکنه پای تخته
33	 دیکنه تصویری رایج
33	 دیکنه انشائی از روزنامه
33	 دیکنه قصه و یا بروز واقعه
34	 روش مطالعه و آزمون
34	 دیکنه تکلیفی در کلاس
34	 دیکنه با جمله سازی
34	 کامل کردن جمله برای تقویت املا
35	 املا همراه با جمله سازی (هم فردی و هم گروشی)
35	 روش تصحیح انفرادی
35	 املا تقویت حافظه دیداری
36	 املا جدولی تلفیقی
36	 املا قصه ای
36	 املا قصه ناتمام
37	 دیکنه پانتومیم
37	 املا با مواد خوراکی
37	 املا کلمات هم خانواده و مترادف
37	 دیکنه رومیزی

- 38 دیکته‌ی آملگین
- 38 دیکته با خمیر بازی
- 38 دیکته‌ی خنده دار
- 39 دیکته‌ی آبی
- 39 دیکته‌ی شور
- 39 دیکته‌ی نامه‌نگاری (تشکر، احساسات و آرزوها و ...)
- 39 تلفیق املا و مدیحه‌های آسمانی
- 40 املاي کاردستی
- 40 املا به صورت بازی
- 41 املا صوتی
- 41 املاي خانواده‌ای
- 42 املاي مشترک
- 42 املاي سنگی
- 42 نوشتن املاي
- 42 بازی با کلمات
- 43 املا با تپیدن قلب
- 43 دیکته‌ی جدول (گروهی یا فردی)
- 43 دیکته‌ی جدول (برای تمرین کلمات دشوار)
- 44 املاي ایزاری
- 45 املاي مخالف و بداختم و اجاز
- 45 املا به صورت نقاشی
- 45 پیدا کردن کلمات پنهان
- 46 ساختن متن با کلمات مشخص
- 46 املاي حفظی
- 46 املا از طریق تجزیه‌ی کلمات
- 46 املاي پرده‌ای
- 46 املاي یاد سیاری
- 47 املاي سیاده‌ای
- 47 املاي عجیب خنده‌دار
- 47 کیسه‌ی اسرار (گروه)
- 48 املاي یاد گرفته‌ها تاکنون (گروهی)
- 48 املاي واژگون (آینه‌ای)
- 48 املاي ربط ده به بعدی (ی میانی یا - ربط)
- 49 املاي کف زدن (1 بخش یا 2 بخش یا 3 بخش)
- 49 املا برای تقویت - ربط و ی میانی
- 51 املا آواز نقطه‌ها (گروهی)
- 51 املاي من می‌کشم تو بنویس
- 52 املاي چند حسی
- 53 املاي اردویی

53	املاي گليبرگي و دستوري
54	مسابقه‌ي املا روي تابلو
54	املاي يکي نو بگو يکي من بگويم (گروه 2 نفره)
55	بازي املايي (نصف ديگرم کجاست)
55	مسابقه‌ي املا روي تابلو
55	ديکته با استفاده از بريده‌هاي روزنامه
55	مرتب کردن متن درس
55	املاي گروهي روي تابلوي کلاس
56	املاي خوشه‌اي
56	املاي شمردني
56	املاي رونويسي
56	املاي طبقه بندي کلمات
56	املاي نويسي به کمک فرمانده
57	ديکته‌ي پيدا کردن کلمات پنهان
57	املاي بدو نفره
57	درسته‌ي تر شيطان
59	فصل 3 م
61	چگونگي متن املاي ناط
64	ويژگي‌هاي سم الخط در املا
65	تصحیح املا در کلاس
66	ارزيابي املا توسط معلم
69	اختلالات يادگيري
72	اختلالات املا نويسي
	علل ضعف دانش‌آموزان در درس دستت
82	تجزيه و تحليل اطلاعات
	راهکارهاي تقويت املايي دانش‌آموزان ضعيف
85	تجربه‌ي عملي از اجراي راهکارها
86	نکته‌ي آخر
89	منابع و مأخذ

۲۸ مقدمه

درس پژوهی یک حلقه‌ی پژوهشی است که معلمان در آن به صورت گروهی درباره‌ی موضوعات درس به پژوهش می‌پردازند. و از طریق درس پژوهی و اقدام پژوهی به عمل پژوهش ارتباط برقرار می‌کنند تا عمل تدریس را بر تفکر و عمل بنیان نهند. این عمل فدرانه مجموعه‌ای از مهارت‌ها و توانایی‌ها را معرفی می‌کند که فرد را در یک موضوع انتقادی برای حل مشکلات و مسائل قرار می‌دهد که طی این فرایند افراد با تجربه‌های خود و بازانديشي پيرامون آن تمرکز می‌شوند و پس از ارزیابی طرح، یکی از این جبر به راه‌های نو و مؤثر دست می‌یابند و در پایان به یک تدریس اثربخش می‌رسند. و فعالیت‌های خود را بر بستری از شعور، آگاهی، تفکر و خرد بین می‌نهند و پژوهش می‌تواند تضمین معتبر برای نیل به این موقعیت باشد.

تمام این پژوهش‌ها به این نتیجه رسیدند که درس پژوهی یک روش کارآمد در تاندسازي معلمان و بهبود و اصلاح آموزش و پرورش است. امید که با توجه جدی‌تر به این روش، تحولی اساسی و بنیادین از دل مسئله در آموزش و پرورش این مرز و بوم صورت پذیرد. اصل فن بر این عقیده‌اند که ... درس پژوهی فقط یک اندیشه و یک نهاد نیست بلکه زمینه‌ای را برای ورود سایر معلمان به کلاس‌های درس (تعاون تدریس) فراهم می‌آورد. درس پژوهی نظریه‌ای برای بهسازی عمل کارگزاران آموزشی است که بر چرخ پژوهش یادگیری گامی کیفی و مشارکت مداوم کارگزاران آموزشی که شامل تبیین مسأله، طراحی، جمع آوری اطلاعات،

بازاندیشی، عمل و بازبینی یافته‌ها می‌باشد، استوار است. در این روش معلم خود انتقاد خواهد شد و با طرح سئوالاتی از خویش موقعیت تلاش خود را به چالش می‌کشد و او در مسیر راه‌هایی قرار می‌گیرد که بتواند همه‌ی یادگیرندگان خود را به بالاترین درجه‌ی پیشرفت در یادگیری برساند از جمله طرح‌های نوین آموزشی درس پژوهی است که این امکان را فراهم کرده که شناسایی مسأله، راه‌های متنوع آن برای یک معلم و یک درس، از حد یک فکر فراتر برود و با استفاده از خرد جمعی به سرانجام برسد. برخی از نتایج به دست آمده این یاداندیشی مثبت، تغییر نگرش در معلمان، تغییر روش، سنتی بر روش‌های جدید تغییر نگرش در اول، برای مشارکت در برنامه‌ریزی و ایجاد حفظ اعتماد به نفس در معلمان که باعث خود باوری آن‌ها، و ایجاد روحیه‌ی خلاق و با نشاط، ایجاد انضباط فکر، تقویت قدرت استدلال و ... و تعمیق یادگیری می‌باشد. در بین مقاطع تحصیلی مقطع ابتدایی زیر بار مقالع دیگر تحصیلی می‌باشد و در مقطع ابتدایی نیز پایه‌ی اول، اساس پایه‌های دیگر می‌باشد و در چقدر دانش آموزان در این پایه بهتر آموزش ببینند در پایه‌های دیگر راحت‌تر هستند و بالعکس. در پایه‌ی اول دو درس ریاضی و فارسی (قرائت فارسی و املا فارسی) کلیدی هستند و بیشترین ساعات به این دو درس اختصاص می‌یابد و از بین دو درس ذکر شده درس فارسی از اهمیت دو چندان برخوردار می‌باشد. طوری که بدون یادگیری درس فارسی یادگیری دروس دیگر تقریباً غیر ممکن می‌باشد.

شاید بسیاری از افراد وقتی واژه‌ی دیکنه را می‌شنوند یک معلم به ذهنشان می‌آید که کتاب فارسی را در دست دارد و کلمات را بلند بلند برای دانش آموزانش می‌خواند و دانش‌آموزان نیز آن را در دفتر خود می‌نویسند، در پایان املا معلم برای دانش‌آموزان لغت سخت می‌گوید و خودش آنها را تصحیح می‌کند. هدف از املا این است که دریابیم دانش‌آموز تا چه حد به اهداف تعریف شده دست یافته و برای رفع مشکل او، نه ابزاری برای معییری و تنبیه.

در همه‌ی راستا پژوهشگران در تحقیقات خود به این نتیجه رسیدند که خصوصیات مربی و شیوه‌ی آموزش می‌تواند به افزایش تفکر خلاق بیانجامد. مربیانی که شیوه‌ی کودک‌محور در آموزش خود استفاده می‌کنند کودکان را نسبت به محرکات محیطی پیرامون خود حساس می‌نمایند، از تأکید بر الگوهای قالبی اجتناب می‌ورزند و کلاس را چنان سازماندهی می‌نمایند که محیطی متنوع و خلاق ایجاد کنند. معلمان خلاق دانش داده‌اند که معمولاً از روش‌های بدیع برای ارتقاء دانشی استفاده می‌کنند.

مؤلفین مورخ / 1395/12 مصادف با ولادت مبارک و سرور یگانه‌ی هستی، کوثر ولایت حضرت صدیقه (س)